

# Tác động của chuyển đổi số và một số yêu cầu đối với truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam hiện nay

TS. ĐỖ THỊ HÙNG THÚY

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: thuy1302@gmail.com

Nhận ngày 26 tháng 7 năm 2023; chấp nhận đăng tháng 10 năm 2023.

**Tóm tắt:** Trong những năm qua, công tác truyền thông đối ngoại có vai trò lớn bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam cũng như nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Bối cảnh chuyển đổi số hiện nay đã và đang tác động mạnh mẽ, đặt ra những yêu cầu mới đối với truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam. Để phát huy vai trò của truyền thông đối ngoại cần chú trọng nâng cao nhận thức của các chủ thể về tầm quan trọng của truyền thông đối ngoại, đẩy mạnh chuyển đổi số và đa dạng hóa phương thức truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo ở Việt Nam.

**Từ khóa:** chuyển đổi số, truyền thông đối ngoại, bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam.

**Abstract:** In recent years, foreign-affair communication has played a vital role in safeguarding Vietnam's maritime sovereignty and enhancing the country's international standing. The ongoing digital transformation has created new demands for this field. To ensure the effectiveness of external communication, it is crucial to raise awareness among relevant stakeholders about its importance, embrace digital transformation, and diversify communication methods to protect Vietnam's maritime sovereignty.

**Keywords:** digital transformation, foreign-affair communication, maritime sovereignty.

## 1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, công tác truyền thông đối ngoại có vai trò lớn trong bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam cũng như nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế. Bước vào thập niên thứ ba của thế kỷ XXI, với tác động của chuyển đổi số đã tạo ra những thuận lợi và khó khăn đan xen đối với công tác truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam. Chuyển đổi số cũng đặt ra những yêu cầu, đòi hỏi truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam cần tìm kiếm một số phương hướng, giải pháp phù hợp, hiệu quả.

## 2. Tác động của chuyển đổi số đến truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam

Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư diễn ra với quy mô ngày càng lớn, sâu rộng, tốc độ nhanh, trên quy mô toàn cầu và chi phối sâu sắc tiến trình

phát triển của nhân loại. Những đột phá công nghệ diễn ra nhanh chóng trong nhiều lĩnh vực, như: trí tuệ nhân tạo, điện toán đám mây, cơ sở dữ liệu lớn, Internet kết nối vạn vật, robots, công nghệ in 3 chiều, công nghệ nano, công nghệ, v.v., đem đến thay đổi về chất lượng sống, tăng năng suất việc làm và sản xuất, kinh doanh.

Chuyển đổi số thường được hiểu theo nghĩa là quá trình thay đổi từ mô hình hoạt động truyền thống sang sử dụng công nghệ số bằng cách áp dụng công nghệ mới như dữ liệu lớn (Big Data), Internet cho vạn vật (IoT), điện toán đám mây (Cloud) nhằm thay đổi phương thức điều hành, lãnh đạo, quy trình làm việc, văn hóa của một tổ chức<sup>(1)</sup>.

Với tốc độ Internet ngày càng cao, thiết bị di động, các phần mềm công nghệ không ngừng cải tiến theo hướng hiện đại, truyền thông mạng xã hội

ngày càng chiếm ưu thế so với truyền thông truyền thống. Do lợi thế về tốc độ, hàm lượng thông tin mà chuyển đổi số mang lại, khả năng tiếp cận thông tin và thu hút công chúng trên thế giới và trong nước theo dõi thông tin về chủ quyền biển đảo ngày càng dễ dàng và tiện lợi. Theo số liệu thống kê của Digital, tính đến tháng 1/2023, Việt Nam có 7,93 triệu người sử dụng Internet, tương đương 79,1% so với tổng dân số, tăng 5,3 triệu người (tăng 7,3%) so với năm 2022. Có 70 triệu người Việt Nam dùng mạng xã hội. Số lượng thiết bị di động ở Việt Nam hiện có là: 161,6 triệu. Như vậy, trung bình mỗi người dân Việt Nam sở hữu 1,64 thiết bị di động (Báo cáo Digital tại Việt Nam 2023 - Vietnam Digital Report 2023).

Ở nước ta, bên cạnh sự phát triển mạnh mẽ của Internet với những lợi ích từ chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ thông tin thì đất nước cũng phải đối mặt với rất nhiều nguy cơ và thách thức do các thế lực thù địch lợi dụng không gian mạng để tiến hành các hoạt động khủng bố, chống phá, thực hiện âm mưu "điễn biến hòa bình", tuyên truyền, kích động biểu tình, phát tán thông tin xấu độc, sai sự thật. Hiện nay, các thế lực thù địch, phản động đang triệt để lợi dụng không gian mạng để tiến hành các hoạt động phá hoại nền tảng tư tưởng, nhằm thực hiện âm mưu chiến lược "điễn biến hòa bình", chống phá Việt Nam. Chúng chủ yếu sử dụng mạng xã hội, phổ biến là Facebook, Youtube để tuyên truyền, phá hoại nền tảng tư tưởng, thúc đẩy "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ, từng bước triển khai thực hiện mục tiêu thay đổi chế độ chính trị nước ta. Năm 2020, Bộ Công an đã phát hiện hơn 3.000 trang mạng có nội dung xấu, trong đó có 31 trang mạng, blog, 55 kênh Youtube, 49 trang fanpage, 765 tài khoản facebook, 149 hội nhóm chống đối cực đoan, đăng tải hơn 800.000 bài viết, video, clip có nội dung xấu, độc hại. Trong các sự kiện chính trị quan trọng của đất nước, các thế lực thù địch không ngừng lợi dụng không gian mạng để tuyên truyền, phá hoại, phổ biến các quan điểm sai trái, thù địch nhằm chống phá Đảng, Nhà nước ta<sup>(2)</sup>.

Thực tế cũng cho thấy, Việt Nam là quốc gia có

tốc độ phát triển Internet nhanh trong khu vực và có mức độ đảm bảo an toàn thông tin tương đối cao. Theo báo cáo của Liên minh Viễn thông quốc tế công bố năm 2021, Việt Nam xếp thứ 25/194 quốc gia, vùng lãnh thổ, thứ 7 khu vực châu Á-Thái Bình Dương, thứ 4 trong ASEAN về an toàn, an ninh mạng<sup>(3)</sup>. Tuy nhiên, Việt Nam còn tồn tại những hạn chế, yếu kém về an ninh, an toàn mạng. Đó là khả năng lộ, lọt bí mật nhà nước qua không gian mạng. Năm 2021, Cục trưởng A05 Bộ Công an phát hiện 30 vụ rò rỉ, lộ lọt bí mật Nhà nước với 202 đầu tài liệu. Cơ quan chức năng đã ghi nhận hơn 8 triệu cảnh báo tấn công mạng, trong đó có trên 2.700 đợt tấn công nhằm vào các trang thông tin hay cổng thông tin điện tử trong nước<sup>(4)</sup>. Ngoài ra, hệ thống bảo mật trong cung cấp dịch vụ viễn thông, Internet đã lạc hậu, chậm được nâng cấp dẫn đến tình trạng không đảm bảo an ninh thông tin khi sử dụng các thiết bị, phần mềm công nghệ thông tin do nước ngoài cung cấp, lắp đặt. Theo Trung tâm Ứng cứu khẩn cấp máy tính Việt Nam (VNCERT), hàng năm có hàng triệu mã độc tấn công các máy tính của Việt Nam, với hàng nghìn virus máy tính mới xuất hiện và hàng trăm website của các cơ quan, doanh nghiệp bị tấn công, xâm nhập<sup>(5)</sup>. Riêng trong năm 2022, Kaspersky đã phát hiện và chặn tổng cộng 41.989.163 mối đe dọa mạng khác nhau từ Internet trên máy tính của những người tham gia KSN tại Việt Nam<sup>(6)</sup>.

Ngoài ra, sự suy thoái về đạo đức của một bộ phận cán bộ, dân chúng đã gây ra những hiệu ứng mạng ảnh hưởng không nhỏ tới hành vi một bộ phận giới trẻ; Hệ thống văn bản quy phạm pháp luật hiện hành chưa đáp ứng hết được yêu cầu phòng ngừa, đấu tranh, xử lý các hành vi vi phạm pháp luật trong sử dụng không gian mạng.

Trong xu thế đó, Việt Nam cần có cách tiếp cận mới đối với các phương tiện truyền thông xã hội, không chỉ dừng ở chỗ coi đó là đối tượng quản lý mà cần chủ động sử dụng và phát huy vai trò kênh thông tin, phương tiện truyền thông góp phần nâng cao chất lượng hiệu quả của hoạt động truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo trong tình hình mới.

### 3. Yêu cầu của truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo trong bối cảnh chuyển đổi số

*Thứ nhất*, trong bối cảnh chuyển đổi số, việc áp dụng công nghệ thông tin, kỹ thuật số, các phương tiện truyền thông mới đã trở thành một tất yếu khách quan. Truyền thông xã hội - *truyền thông mới* mang những lợi thế về hình thức, tốc độ, hàm lượng thông tin, khả năng tiếp cận và thu hút công chúng đã trở thành một kênh thông tin ngày càng có vai trò lớn đang thay đổi từng bước tư duy truyền thống về truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo. Với mục tiêu, đối tượng đa dạng, phong phú, truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo Việt Nam trên mạng xã hội đòi hỏi sự chính thống, vững vàng về lập trường và sự linh hoạt, mềm dẻo trong cách thức chuyển tải thông tin.

*Thứ hai*, truyền thông mạng xã hội là các trang thông tin do người dùng tự đăng tải nên cơ quan chức năng khó giám sát, thiếu kiểm duyệt nội dung, chất lượng thông tin. Chỉ một thông tin chưa được kiểm chứng, chưa được đại diện khách mời tham gia sự kiện đồng ý công bố được lan truyền có thể gây tác động tiêu cực đến các bên, thậm chí ảnh hưởng đến vị thế và lợi ích quốc gia. Chuyển đổi số đã tạo điều kiện thuận lợi song vấn đề bảo mật luôn là mối lo ngại hàng đầu trong truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo, các lỗ hổng bảo mật liên quan đến công nghệ có thể làm rò rỉ dữ liệu và dễ dàng bị tin tặc đánh cắp. Do đó, đảm bảo an toàn thông tin và dữ liệu là yêu cầu cần thiết trong truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo. Bên cạnh đó, an ninh thông tin với các biểu hiện là ☐chiến tranh thông tin☐, ☐chiến tranh mạng☐ cũng tạo ra nguy cơ các luồng thông tin xuyên tạc, bóp méo sự thật, gây chia rẽ nội bộ lãnh đạo, làm mất lòng tin của nhân dân, dẫn đến sai lệch định hướng nội dung truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo.

*Thứ ba*, trong bối cảnh chuyển đổi số, lợi dụng sự phát triển mạnh mẽ của không gian mạng, các thế lực thù địch, cơ hội chính trị không ngừng gia tăng xuyên tạc các chính sách của Đảng và Nhà nước, trong đó có truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo. Điều này cũng đặt ra những

yêu cầu như: 1) truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo cần nhanh chóng, kịp thời, chính xác, là dòng chính của dư luận, không để tạo ra những khoảng trống để các đối tượng lợi dụng mạng xã hội, gây ảnh hưởng tiêu cực tới nội dung truyền thông; 2) truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo phải được triển khai sáng tạo, tránh ☐lỗi mòn☐ thông tin; 3) sự phát triển của truyền thông kỹ thuật số, mạng xã hội đã gia tăng nguy cơ tin giả, do đó truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo cần phải nhanh chóng nắm bắt dư luận, phản bác lại thông tin sai trái, xuyên tạc của các thế lực thù địch; 4) truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo cần phải tận dụng và phát huy thế mạnh của công nghệ số bằng cách triển khai các phương thức truyền thông mới, hiện đại, đáp ứng yêu cầu của người dùng công nghệ; 5) Đảm bảo an toàn thông tin trong truyền thông đối ngoại.

### 4. Kết luận

Truyền thông đối ngoại có ý nghĩa quan trọng trong việc bảo vệ chủ quyền biển đảo của Việt Nam. Bối cảnh chuyển đổi số hiện nay đang đặt ra những yêu cầu mới đối với truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo của Việt Nam hiện nay. Để phát huy vai trò của truyền thông đối ngoại hiện nay, cần nhận thức về tầm quan trọng cũng như có những giải pháp đẩy mạnh chuyển đổi số đồng thời đảm bảo an toàn thông tin trong truyền thông đối ngoại bảo vệ chủ quyền biển đảo./

(1) Đỗ Thị Hùng Thuý, Luận án tiến sĩ Thông tin đối ngoại thông qua tổ chức các sự kiện đối ngoại ở Việt nam hiện nay.

(2) <https://tuyengiao.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang/bao-ve-an-ninh-quoc-gia-tren-khong-gian-mang-trong-boi-can-huoc-cach-mang-cong-nghiep-lan-thu-tu-theo-dinh-huong-dai-137538>

(3) <https://thanhtra.com.vn/chinh-tri/doi-noi/con-tinh-trang-lo-lot-bi-mat-nha-nuoc-195911.html>

(4) <https://antoanthongtin.vn/an-toan-thong-tin/bo-cong-an-phat-hien-30-vu-ro-ri-lo-lot-bi-mat-nha-nuoc-107746>

(5) <https://tuyengiao.vn/bao-ve-nen-tang-tu-tuong-cua-dang/bao-ve-an-ninh-quoc-gia-tren-khong-gian-mang-trong-boi-can-huoc-cach-mang-cong-nghiep-lan-thu-tu-theo-dinh-huong-dai-137538>

(6) <https://kaspersky.nts.com.vn/cac-moi-de-doa-truc-tuyen-tai-viet-nam-giam-manh-trong-nam-2022>.